

HIDROLOGIA MEDICA CATALANA

LA QUIN BALNEA

Pel Dr. J. ALIBERCH BONO

El posar en evidència la riquesa hidromineral de la nostra terra, és una necessitat ineludible, no sols per la quantitat i la qualitat de les aigües que tantes malalties modifiquen, sinó també per deure patriòtic i fins econòmic, ja que a més de la gran quantitat d'interessos esmerçats en posar-les a l'abast de tothom, és de veure com en determinades èpoques de l'any es converteixen en centres on el luxe, l'elegància, esports, etc., rivalitzen a convertir les respectives deus en veritables llocs d'esbarjo, atraient gran quantitat de persones sanes més que malaltes; tots sabem com alguns balnearis s'han convertit en veritables ciutats d'estiu, amb multituds cosmopolites, avides del confort i la fastuositat que en elles es gaudeix. A aquest aspecte, i també a vegades al sojorn d'algun personatge cèlebre, tant o més que als efectes de les seves aigües, deuen molts balnearis, la fama que posseeixen; p. ex., Amelie-les-Bains, als Pirineus, en recordança de la reina de França, muller de Lluís Felip.

La terra nostrada és una de les més ben dotades del món en quant a aigües mineromedicinals; fora una greu falta de patriotisme que els metges catalans no ens esmercèssim a posar de relleu tota aquesta riquesa que en gran part resta encara inèdita. I no sols falta de patriotisme, sinó també un gran perjudici a molts pacients que sense necessitat de grans despeses trobaran gairebé a casa mateix el remei que els seus mitjans econòmics no els permetrien anar a cercar lluny.

Esboçarem de primer com s'utilitzen les aigües mineromedicinals. Una de les formes emprades és el *bany*, que es pot prendre de tres maneres: *fred*, fins a 20°; *hipotermal*, de 30° a 35°; *termal*, de 35° a 50° i *hipertermal*, de 50° en amunt. Les *dutxes*, ja fredes, ja calentes o alternant, aplicades "loco dolenti". L'anomenada *dutxa submarina*, combinació de bany i dutxa. Banys de fang. Banys d'aire calent. Beguda. I a més els mitjans complementaris, quinesiteràpia, massatge manual o instrumental, raigs infrarojos, reeducació de moviments, etc., etc.

En gairebé totes aquestes formes llur ús arranca de l'època romana, com acrediten els innombrables monuments que encara existeixen. Sembla, però, que els antics, més que un efecte terapèutic, buscaven una mena de distracció i ostentació de la riquesa; calgué arribar a la passada centuria en què Berzelius féu l'anàlisi científic químic-físic de les mateixes i establí les bases per a la seva aplicació clínica.

La primera classificació de les aigües mineromedicinals data del romà Plini, que fou emprada durant 17 segles; les dividia en: ferruginoses, accídulcs, bituminoses, salades, nítroscs, saludables, danyoses, medicinals, alumoses, sulfuroscs, fredes, calentes.

Avui els avenços de la química i la física permeten una classificació més racional. Seguint el Dr. Rodríguez Pinilla, les dividirem en sis grups:

Primer grup: *Sulfuroscs*, amb les seves varietats sòdiques, càlciques, sulfatades i sulfhidríques.

Segon grup: *Clorurades*, amb les varietats sòdiques, càlciques, sulfatades, bicarbonatades.

Tercer grup: *Bicarbonatades*, amb les varietats sòdiques, càlciques, sense ferro i mixtes o compostes d'ambdós.

Quart grup: *Accídulcs* o *Gasoses*.

Cinquè grup: *Sulfatades*, amb varietats sòdiques i càlciques.

Setè grup: *Acratotermes*, amb poca mineralització, termals i radiactives; i *Acratopegues*, amb poca mineralització, però potables, de menys de 20°.

